

SZÓZAT

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
VIII., Rákóczi Szilárd-u. 9.
TELEFON:
Szerkesztőség: József 63-52
Kiadóhivatal: József 63-51

POLITIKAI NAPILAP
KIADJA
A MAGYAR NEMZETI SZÖVETSÉG

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Negyedévre . 50 kor.
Egy hónapra . 20 kor.
Egyes szám . 80 fill.

A kormányzó

Végre megtették az első komoly, döntő lépést a káoszról kifelé, a forradalomból a konszolidáció felé. A magyar államnak, amely csaknem másfél éven át egyensúlytalanul ingadozott, kitéve a legellentétesebb erők játékának, most végre van egy szilárd pontja, van egy biztos és céltudatos akarat, amely a bizonytalan utakon hányódó léghajónak megfogja a kormányát, megszabja, merre, mely uton, mely cél felé haladjon. A magyar nemzetnek, amelynek élete a forradalom óta pártok, társadalmi osztályok és leginkább önző érdekcsoportok formátlan gomolygása, most végre lett egy jegecsedési magva, amely köré a jóra való akarat, a hazának becsületesebb szeretete és a nemzeti jövő munkálásának tiszta szándéka odasorakozhatik. Végre elindulhatunk arra az útra, amelyen talán mégis csak földereng a jövő távlatja, hogy ennyi tévedései után tudhassuk már, merre kell mennünk, merre kell irányítanunk erőfeszítéseinket s mire egyesítsük karunk szívünk, agyunk munkás elszántságát.

Évszázadok óta nem viselt magyar ember akkora felelősséget, mint Horthy Miklós, mikor a kormányzó tisztét vállalta. Olyan időben, mint a mai, ilyet vállalni férfiu dolog s halálával tartozunk érte Horthy Miklósnak. Bizonyára tudatában van annak, hogy e föladat megköveteli a férfi minden erejét, hogy életét kell rátennie annak, aki meg akar szilárdan állani a ránehezedő kötelesség ropant súlya alatt. Nehezebbet nem vállalt senki, de dicsőségesebbet sem. Ha a célt, a nemzet kivezetését mai irtózatosságotól, a polgári rend, a politikai élet, a közgazdaság, a társadalmi béke, a megromlott erkölcs és megbomlott nemzeti fegyelem helyreállítását el tudja érni, ha munkája nyomán és önmagát tépő magyarság számára az élet lehetősége, — akkor neve a magyar történelem legnagyobb nevei közé kerül. Mert nem a hatalmi érdekeket hajhászó politikusok, nem a viaskodó pártok és nem is az ezekből összetett, ma még kiismerhetetlen felhőként gomolygó nemzetgyűlés fogja a nemzet helyreállítását megcsinálni, hanem a kormányzó. Ő tőle várunk mindent, ő benne bizunk egyedül és ő feléje fordul reménykedésünk. Egy erős ember erős akaratára van szükség, nem tanácskozó, kompromittáló és egyenetlenkedő gyülekezetekre s ez az akarat Horthy Miklósnak kell hogy lakjék.

Tudjuk, eddigi egész munkájából tapasztaltuk, hogy ő benne megvan ez az akarat, megvan a képesség is, hogy törhetetlenül végbevigye azt, amire a mai napon vállalkozott. A tenger háborújában nőtt férfivá, megszokta, hogy a zajló hullámokon uralkodjék. Hogy meg tud állani ingadozó hajón is, azt láttuk Szegeden, Siófokon és Budapesten is. A nemzet ellenállhatatlanul nyilvánuló bizalma tette őt a vezérhelyre, a nemzet követelő szava hallgattatott el minden ellenvéleményt, kicsinyes intrikát: az első kérdés, amiben minden magyar ember akarata az általános szétziláltság közepette egyesült, az

volt, hogy Horthy Miklós legyen Magyarország kormányzója. A nemzetgyűlés csak végrehajtotta, amit a nemzet kényszerítőleg követelt tőle. Ez az egyhangúsága a nemzeti akaratnak megvigasztalás és biztató reménysugár: a beteg már megmozdult, már akar és akaratát érvényesíti, tehát a gyógyulás útján van.

A kormányzó munkáját már levele megnehezítették azok, akiknek mindent meg kellett volna tenni megkönnyítésére.

Akit a nemzet méltónak ismert föl, hogy maga fölé emelje, annak a nemzetgyűlés nem akarta megadni azt a hatalmat, amelyre szüksége van hivatása beteljesítésére.

Horthy Miklós Magyarország kormányzója

A kormány beadta lemondását — A kormányzó megbizta az ügyek vezetésével — A nemzetgyűlés mai ülése

A nemzetgyűlés mai ülésén Horthy Miklóst, a nemzeti hadsereg fővezérét, Magyarország kormányzójává választotta. Ezzel megtörtént az első, jelentős lépés a sokat szenvedett nemzet végleges konszolidációja felé s az ország népe azzal a megnyugtató reménnyel tekinthet a jövő elébe, hogy egy talpig férfi áll a sokat hányatott hajó kormányrudjánál, egy erős, jellemes magyar ember, aki a hajót, mely már-már a pusztulás feneketlen örvénye felé roham, mert vitorláiba belekapaszkodtak a nemzetellen ideológiák viharzesei, — nem engedi többé megingani, hanem bátor, határozott kézzel a holdogulás partjai felé vezeti.

Horthy Miklós, Magyarország megválasztott kormányzója a nemzetgyűlés mai ülése előtt letette a törvényes esküt s e pillanattól fogva ő van hivatva arra, hogy a felelős kormányossal és a nemzetgyűléssel együtt megvalósítsa mindazokat a súlyos föladatokat, melyek a legközelebbi jövőben a törvényhozásra várnak. Az eskütétel díszes aklusa alatt a jobb jövőbe vetett hit magasztos nézése töltötte el a nemzetgyűlés tagjainak lelkét. Ez az eskü több volt egy egyszerű fogadalomnál; megnyugtató ígéret arra, hogy Magyarországon Horthy kormányzósága végre megteremti a régóta óhajtott rendet és nyugalmat, jelenti a munka lehetőségének megteremtését, az utat, melyen haladva visszatérünk a normális életviszonyok biztos bázisára.

A kormányzó eskütétele után a kormány tagjai minisztertanácsra gyűltek össze, amelyen Horthy Miklós is részt vett. A minisztertanácsban a kormány tagjai lefekték a kormány hatalmat Horthy Miklós kezébe, aki addig is, míg az új miniszterelnököt designálja, a mostani kabinetet megbizta az ügyek további vitekével. Az ülés újból való megnyitása után Huszár Károly törvényjavaslatot terjesztett a Ház elé a kormányzó beiktatásáról, majd bejelentette a kabinet lemondását.

A nemzetgyűlés mai korszakos üléséről a következő tudósításunk számol be:

Az utca képe

A kormányzóválasztásra ünnepi díszbe öltözött az utca. A középületeken, a hidakon és házakon nemzetiszínű zászlókat lenget a szél. Az újabb időben olyan szomorú pesti utca is tanuskodik arról, hogy ennek az országnak ma ünnepe van. Az Országház-tér leveletette a hétköznapi szürke erculatját. A verőfényes tavaszi napsütésben sűrű egymásutánban siklanak a bejáró elé az autók és a kétfogatu járművek. Az örömnapi gyülekező sorába szünt és elevenséget visz a nagyszámu előkelő közönség.

A Gellért-téren is nagy tömeg verődik össze, amely a Dunaparton és jobbról-balról az uttesten helyezkedik el. A villamosforgalom és a kocsiközlekedés megakad, a katonaság és rendőrség elzárja a teret. Rohamsisakos katonák, fegyveres rendőrök állnak a szálló előtt sorfalat. A közönség körében díszbeöltözött lovasrendőrök tartanak rendet. Amikor a fővezér a szálló előtt megjelenik, minden oldalról fölharsan az éljen. A főváros népe lelkes örömjongással kíséri a fővezért, aki elindult, hogy végleg a konszolidáció útjára vezesse a nemzetet.

A főbb utvonalakon a tisztii alakulatok díszbeöltözött járőrei vonulnak végig. A katonai sorfal mögött az utcákon, mindenütt a kíváncsiak ezrei tolonganak, akik kalap- és kendőlengetéssel, lelkes éljenzéssel kísérik útján Horthy Miklóst.

Az Országház épületét féltizenegy órára sűrű katonai kordon veszi körül. Mögötte a Falk Miksa-utca felőli részen és a földművelési minisztérium előtt nagyszámu közönség várakozik, amely az érkező Horthy Miklóst lelkesen megjelenti. A fővezér mosolygva, szalutálva köszöni meg az ünneplést.

És amikor az esküvel után visszatér a fővezérségre, amerre csak az utója elhalad. Összevesztettek a sálók és fölzug a szivekben a hála, hogy Magyarország sokat hányatott hajójának kormányrudját erős kézbe fogta.

A Gellért-szállóban

A Gellért-szállóba és környékén, a fővezérségen már a kora reggeli órákban nagy az élénkség. Diszruhás lovassrendőrök helyezkednek el a szálló előtt és a rendőrség tartja fenn a rendet. A nagyszámú közönséget, amely tüzetesen várakozik, széles félkörben állja körül a teret. Az előcsarnokban is nagy az élénkség és sürgés-forgás.

Több ízben fegyverbe szállják az őrséget, magasrangú katonatisztek jönnek-mennek. Tízegy óra husz percekre érkezik meg a nemzetgyűlés küldöttsége *Prohászka Ottokár* püspök vezetésével három autóval s rögtön *Horthy Miklós* fővezérhez megy, akéhez *Prohászka Ottokár* a következő beszéddel intéző:

Főméltóságú Urunk!

A magyar szabadság havának, márciusnak elsején jelenünk meg Főméltóságod előtt a nemzetgyűlés s az egész magyar nemzet követségében. A létében s alkotmányában megrendült s sokat szenvedett nemzet első felkeltése volt, hogy az alkotmányosságát helyreállítsa s míg a királyi hatalom megszűnt gyakorlása körül a szükséges intézkedések megtörténnek, ideiglenes államfő választásáról s annak hatásköréről rendelkezzen. A választást nagy lelkesedéssel s a nemzethatálal s anarchiával szemben érvényre juttatott tüzös élniakarással ma ejtjük meg, választásunk Főméltóságodra esett.

Eljöttünk, hogy ezt Főméltóságoddal közöljük, és hogy a nemzetgyűlésbe meghívjuk. A nemzetgyűlés és az egész magyar nemzet lelkesedezve várja Főméltóságodnak elhatározását, várja az igen-t, magyar igen-t, a tengerek viharával, a történelmi viharokkal szembeszálló tudó hősnek igen-jét, a kormányzónak s a nemzet szerető atyjának igen-jét. Várja, hogy Főméltóságod a kormányzói tisztet elfogadja s ez üdözetet a hazáért és a vezendő magyar népért meghozni méltóztal. Kövessen mindket a történelmi alkutásra, amely katonai egyszerűség s puritán igénytelenség keretében folyik le, de melyet egy egész nemzetnek, millióknak tisztelése, hódolata s hála sugalmaz. Ez kíséri Főméltóságodat a nemzetgyűlésbe, ez kéri, fogadja nyitakoraát.

A kormányzó megköszönte *Prohászka* szavait, kezét fogta a küldöttséggel, amellyel elbeszélgetett, majd a küldöttséggel lement a várakozó autókhoz. Amikor a fővezér megjelent a kapuban, az őrség fegyverbe lépett, *Prohászka Ottokár* püspökkel autóba szállt, a soffőr mellett a szárnysegéde, *Magasházy* százados helyezkedett el. A küldöttség többi tagjai a másik két autóba szálltak be. A fővezér autómobilja a közönség lelkes éljenzése és ünneplése között haladt végig a zászlókkal tűzreppen földezőkkel utásten a parlament felé.

A parlamentben

A mai nagy napon a folyosón már tíz óra tájban föl és alá hullámanak a nemzetgyűlési képviselők, a vidékről följött főispánok s a pártok vezető emberei. Az ünnepléses fekete öltözetek és a díszruhák zsinóros, magyarruhás csoportjait a nemzeti hadsereg díszes egyenruhái tarkítják. Émelkedett hangulat, izgalmi várakozás az ismeretes, de mégis várva-várt eredmény után. *Huszár Károly* miniszterelnök *Mattyasovszky György* főkapitánnyal tárgyal a fogadtatás részleteinél. A bizáncok körülveszik minisztereket, *Rubinek* és a két *Szabó Istvánt* s a kormányzó-választással alkalmatlansá vált politikai eshetőségeket mérlegelik. A beloldali folyosón *Haller* körül csoportosulnak a képviselők. Majd *Andrássy Gyula* jön, aki *Pallavicini*-vel vált néhány szót. Közben egybe-másra érkeznek a fővezérség tisztjei, a tábornokok, köztük *Lukasich*, majd *Horthy István*, az új lovassági főparancsnok, *Görgey József* százados, a fővezérség sejtőfőnöke. Azután megérkeznek a külföldi diplomáciai képviselők, angol és olasz tiszték, akik *Mombelli* tábornok feleségét és leányát kísérik. Itt van a külföldi sajtó képviselőiben egy úrúgy *osztály* hírtápiro társaság, az első szünet alatt pedig megérkezik néhány angol és amerikai újságíró is.

Mialatt élénk a folyosón nagy a sürgés-forgás és mindenki boldog várakozással készülődik a kormányzó-választás némesen egyszerű aktusára, azalatt bent az Ulésterem fölveszi az egyetlen legnagyobb díszet, amelyet ez a sok vihart látott terem fölveshet: a karzatok roskadásig megtelnek. A páholyokban zsúfoltan állnak az emberek, az első sorokat pedig az előkező hölgyvendégek foglalják el. A jobboldali karzaton *Andrássy Gyuláné* leányával, *Pallavicini György* feleségével, *Huszár Károlyné* a nővérével, *Dárczy Istvánné* és leánya, *Beniczky Odénné*, *Pekár Gyuláné* és egyszerű magyar ruhájában a már ismeretössé vált *Larnaszini* selyem fejkendőjével sokorópátka *Szabó Istvánné*.

Az előkei emelvényről balra, a közepén ül *Horthy Miklósné* gyermekeivel *Horthy István* tábornok társaságában.

A padsorok egyenként semmi változást nem mutatnak, csupán a Ház asztalát tolták előbbre a rajtalevő törvénykönyvekkel és egy nagy perzsaszőnyeget terítették le az előkei emelvényvel szemben. Erről a helyről teszi le az esküt *Horthy Miklós*, Magyarország kormányzója.

Halk zsongás a teremben, a képviselők lassankint beszállingóznak és csoportokban állva beszélgetnek. A karzat pedig egyre hullámank, ide-oda hajlanak a fejek, mindenki várja a nagy pillanatot amikor a terem közepéről elhangzik egy korszakot lezáró és egy új korszakot megnyitó esküvés: *Isten engem úgy segítjen!*

A diplomaták karzatán

Horthy Miklós kormányzóinak mai eskütétele alkalmával a nemzetgyűlés ülését végighalgták a diplomaták páholyában:

Holler angol főmegbízott, *Gorton* angol tábornok és neje, *Domaille*, az angol élelmezési bizottság elnöke, *Johnson* angol követségi titkár, *Graham* és *Halkins* angol századosok, katonai attachék.

Grant-Smith amerikai főmegbízott, *Hattaway* amerikai követségi titkár, *Jolly* amerikai katonai attaché, *Lyons* amerikai őrnagy.

Ceruty olasz főmegbízott, *Mombelli* tábornok, neje és leánya, herceg *Pignatelli* őrnagy.

Báró *Cnobloch* osztrák követ és neje, lovag *Hornbostel* Tivadar osztrák konzul és neje, báró *Hammer-Purgstall* alkonzul.

Gróf *Szembek* lengyel követ és neje, gróf *Wielopolski* lengyel katonai attaché és neje.

Bató jugoszláv követ, *Bodj* jugoszláv katonai attaché és neje.

Báró *Thermann* német követségi tanácsos, *Neikov* bolgár főkonzul és neje, sfb.

Az ülés lefolyása

Rakovszky István elnök a nemzetgyűlés mai ülését délelőtt fél tízenegy órakor nyitotta meg. A nemzetgyűlési tagok csaknem teljes számban jelen vannak. A jegyzőkönyv hitelesítése után

Elnök: Napirenden következik Magyarország kormányzójának megválasztása. Minthogy a törvénylikos szavazást ir elő, fölkérem a nemzetgyűlési tag urakat, hogy nevük fölolvastása után a szavazólapot a terem közepén elhelyezett urnába dobni sziveskedjenek. (Fölköltés: *Éljen Horthy!*)

Ezután megkezdődött a szavazás. A szavazásra felhívott képviselők sorra az urnához járulnak. Alig hányzik egy-egy nemzetgyűlési tag.

A szavazatokat nyílt ülésen számlálták meg, mire elnök kihirdette a következő eredményt:

Leadatott 141 szavazat, *Horthy Miklóra* esett 131 szavazat.

A képviselők fölállnak és hosszasan éltek *Horthyt*.

Elnök: Hét szavazatot kapott gróf *Apponyi Albert*, egy üres volt és kétfő megosztot.

Igy tehát a nemzetgyűlés *Horthy Miklóst* Magyarország kormányzójává választotta. Javasolom, hogy *Prohászka Ottokár* vezetésével *Patacsi Dénes*, *Gyömrői György*, *Szily Bálint* és *Ugron Gábor* nemzetgyűlési tagokból álló küldöttség hívja meg a megválasztott államfőt.

A Ház az elnök javaslata értelmében határozott, mire a küldöttség nyomban elment az államfőért.

A küldöttség távozása után az ülést folytatták. Az esküt elnök nem lett bírálóbizottsági tagok letették az esküt.

Ezután az elnök az ülést tíz percre felfüggesztette.

A küldöttség, amely *Horthy Miklóst* hozta autómobilon, pontban 12 órakor érkezett a képviselőház kápolnához. Kisérőiben volt *Magasházy László* százados, szárnysegéd, *Benes* alezredes, azonkívül a főkapitány, a küldöttség tisztjei, angol és amerikai újságírók. A kormányzó kíséretével az előkei fogadóterembe ment, ahova nem sokára bevonult az egész kormány társaságára.

Féltíz óra után néhány perccel az előkei fogadóteremből kivonulnak a kormány tagjai és jelzik a kormányzó érkezését. Utánuk *Rakovszky István* elnök jön ki, aki az előkei emelvényre megy és megadja az ülés megnyitására a hívó csengőszót.

A kormányzó leteszi az esküt

Háromnegyed egy óra volt, amikor *Rakovszky* elnök újból az előkei emelvényre lépett. Megvárta a csengőt és, általános esend közepette szól:

— Az ülést újból megnyitom. A kormányzó az az esküt fogja letenni.

Körülbelül félperenyi nyugott esend. Minden szem a jobboldali ajtó felé fordult, ahonnan a kormányzónak be kell lépnie. A függöny szétvált és ellentengernagyi egyenruhájában belép a terembe *Horthy Miklós*, előtte *Lukasich* háznagy, utána *Huszár* miniszterelnök, majd *Prohászka Ottokár* a küldöttség élén. A képviselők fölállnak és percekig tapsolnak. *Tapsvihar sug a karzatokról is*. Mikor a tapsvihar lecsendesedett, *Rakovszky* elnök a következő szavakkal fordult *Horthy Miklóshoz*:

Kormányzó ur! Magyarország nemzetgyűlése (nt, Magyarország kormányzójává választotta meg. Kérem, elnököltatit-e fogadni Magyarország kormányzói tisztét?

Horthy Miklós: Magyarország kormányzói tisztét elfogadom. (Hosszantartó lelkes éljenzés és taps.)

Elnök: Ez alkalomból a magyar nemzetgyűlés nevében a legszívélyesebben üdvözölöm és föl-kérem, hogy kormányzó esküjét a törvény értelmében letenni sziveskedjék.

Az eskümintát *Szabóky Jenő* jegyző ur fogja olvasni.

A jegyző olvassa az esküszöveget és *Horthy Miklós* kormányzó csengő hangon mondja utána:

— Én *Horthy Miklós*, Magyarország megválasztott kormányzója, esküszöm az Én Istenre, hogy Magyarországhoz hű leszek, törvényeit, régi jó és helybenhagyott szokásait megtartom és másokkal is megtartatom. Függetlenségét és területét megvédem, kormányzói tisztemet az alkotmány értelmében a nemzetgyűléssel egyetértésben a felelős minisztertanács útján gyakorlom és mindent megteszek, amit az ország javára és dicsőségére igazságosan megtehetek. Isten engem úgy segítjen.

Elnök: Az esküt letétetett.

Az egész Ház percekig tartó éljenzésben és tapsban tör ki. A képviselők fölállnak és a karzat közönségével együtt eléneklik a *Himnusz*t. Mikor a nemzeti ima utolsó akkordjai is elhangzanak, a kormányzó minden oldal felé meghajol és eltávozik.

Elnök: Az ülést öt percre felfüggesztem.

Minisztertanács

Szünet alatt a kabinet tagjai minisztertanácsra jöttek össze. A miniszterelnök nagy társaságban teremben folyt le ez a minisztertanács, amelyen megjelent a kormányzó is és a kabinet valamennyi tagja. A minisztertanács jegyzőkönyvét *Bárczyházy István* miniszteri tanácsos vezette.

Huszár Károly miniszterelnök üdvözölte *Horthy Miklóst* kormányzóvá való választása alkalmáról. Az egész nemzet nevében köszönetének és elismerésének adott kifejezést a *harafias és kiváló szolgálatokért*, amiket *Horthy Miklós* a háború alatt és az azután következő időkben is az új rend helyreállítása érdekében kifejtett. Azt az óhaját fejezte ki, hogy a jövő néhez munkájában is legyen mindig az alkotmány, jog és az igazság védelmezője. A kormány tagjai más hivatalokban helyen lesznek, akár egyszerű polgárok maradnak, támogatni fogják őt munkájában. Bejelentették, hogy a kormány a mai nappal misszióját befejezték tekintni és benyújtotta lemondását.

Horthy Miklós kormányzó köszönetet mondott a kormány eddigi működéséért. Kijelentette, hogy az az egy cél fogja őt vezetni egész működésében.

sében, hogy hazáját boldoggá tegye. Kérte a kormányt, hogy további elhatározásig az ügyek ideiglenes vitelét vállalja el.

A minisztertanács ezzel véget ért. A kormányzó kezét fogott a kabinet tagjaival, majd kíséretével együtt a miniszteri lejárón eltávozott és csukott automobiljában elrobogott.

A kormány lemondott

Szünet után Huszár Károly miniszterelnök állt föl szólásra és a következőket mondta:

— Tisztelt nemzeigyűlés! Az ideiglenes kormány hivatását betöltötte. Van szerencsém a nemzeigyűlésnek bejelenteni, hogy ezentúl *egycelenegy* aktus van még hátra, amit el kell végeznünk: az imént lefolyt *kormányzóválasztás törvénybeiktatása*. Van szerencsém erre vonatkozólag *beterjeszteni a törvényjavaslatot*, kérem sürgős tárgyalás

végelt a közjogi bizottsághoz utasítani. Egyuttal van szerencsém bejelenteni, hogy a minisztertanács elhatározta a kormány lemondását. A kormányzó az ügyek vitelével megbizta a kormányt. Mindaddig hivatalunkban fogunk maradni, míg a politikai válság meg nem oldódik és a felelős kormány be nem mutatkozik.

A miniszterelnök fölszólalása után a Ház ki-mondotta, hogy a miniszterelnök által beterjesztett javaslatot sürgős letárgyalás és jelentéstétel végelt a közjogi bizottsághoz utasítja.

Elnök javaslatára ezután elhatározták, hogy a Ház legközelebbi ülése holnap délelőtt tíz órakor lesz, melynek napirendjére a további teendők iránti intézkedést tüzlék.

A jegyzőkönyv hitelesítése után a nemzetgyűlés mai ülése félkét órakor véget ért.